

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З ЛОГОПЕДІЇ НА ДЕФЕКТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

У статті на основі власного науково-педагогічного досвіду розглядається система здійснення практично-педагогічної підготовки вчителів. Подаються практичні рекомендації щодо проведення педагогічної практики та контролю за її ходом з боку викладачів педагогічних кафедр.

Педагогічна практика з логопедії для студентів дефектологічного факультету (денна форма навчання) спеціалізації: “Олігофренопедагогіка і логопедія” проводиться на V курсі протягом 8 тижнів (IX семестр) з відривом від занять. Ця практика проводиться в два етапи. Протягом перших 4 тижнів студенти практикують у спеціальних дошкільних закладах, останні 4 тижні займає практика в шкільних закладах (допоміжні та загальноосвітні школи).

Логопедична практика передбачає підготовку студентів до роботи логопедами шкільних та дошкільних закладів. Вона займає важливе місце в системі педагогічних практик і є важливим етапом у професійній підготовці висококваліфікованих спеціалістів.

У ході логопедичної практики студенти закріплюють і поглиблюють теоретичні знання, здобуті в курсі логопедії, формують навички професійно-практичної логопедичної роботи по подоланню порушень мовленнєвої діяльності в дітей дошкільного та шкільного віку з дефектом мовлення, вивчають організацію та зміст логопедичної роботи.

У процесі практики студенти виконують експериментальні дослідження, пов'язані з курсовою та дипломними роботами з логопедії, готуються до державного іспиту з логопедії.

Основними завданнями логопедичної практики є: закріплення теоретичних знань; виховання любові до професії логопеда; розвиток інтересу до науково-дослідницької діяльності; залучення до пропаганди логопедичних знань серед населення, батьків, вихователів, учителів; оволодіння знаннями про організацію логопедичного процесу в спеціальних закладах; формування практичних навичок та вмінь, планування та проведення логопедичної роботи, а саме: а) прийомів обстеження дітей з різними формами мовленнєвих порушень; б) прийомів та методів корекції різних видів логопатій у процесі індивідуальних та групових занять з дітьми; в) оволодіння навичками аналізу логопедичних занять; г) оволодіння навичками правильного оформлення документації логопеда; д) виготовлення та підбір наочних посібників.

Вимоги до логопедичної практики:

1. Щоденно студент працює в спеціалізованому закладі протягом 5-6 годин.
2. Студент знайомиться з організацією логопедичної роботи певного корекційного закладу, відвідує та аналізує заняття логопеда, інших студентів, проводить бесіди з учителями, вихователями, батьками, виготовляє наочні посібники, оформляє документацію.
3. За період практики студент проводить не менше 15 індивідуальних занять (по 5 з кожною формою мовленнєвої патології), а також не менше 15 групових чи фронтальних занять.
4. За період практики студент виконує всі обов'язки логопеда:
 - а) проводить обстеження дітей і заповнює мовні картки обстеження;
 - б) проводить корекційну логопедичну роботу в процесі індивідуальних, групових та фронтальних занять;
 - в) готує бесіди з батьками, вчителями, вихователями;
 - г) бере участь у роботі педагогічної ради школи;
 - д) виготовляє наочний та дидактичний матеріал.
5. За період практики студент повинен оволодіти такими вміннями і навичками:
 - а) уміти виявляти, правильно проводити логопедичне обстеження дитини, точно поставити логопедичний діагноз;
 - б) уміти правильно скласти перспективний план роботи з групою дітей, а також план індивідуальної роботи з дітьми-логопатами;
 - в) оволодіти методами та прийомами роботи з корекції мовних порушень, уміти правильно складати конспекти занять по усуненню мовних порушень;
 - г) навчитись правильно, своєчасно та охайно вести логопедичну документацію;
 - д) здійснювати зв'язок логопеда з учителем, вихователем, батьками.

До обов'язків студента слід віднести: брати участь у вступній та заключній конференціях з педпрактики; виконувати правила внутрішнього розпорядку корекційного закладу; бути присутнім на всіх видах занять студентів; проявляти самостійність та творчий підхід у підготовці та проведенні всіх форм логопедичної роботи (обстеженні дітей, складанні конспектів індивідуальних, групових та фронтальних занять, виготовленні наочного та дидактичного матеріалу); регулярно заповнювати щоденник практики, вести документацію згідно вимог; здійснювати взаємозв'язок з учителями, вихователями, батьками.

По закінченні практики студенти повинні здати на кафедру логопедії окрему папку з такою документацією: характеристика студента-практиканта; три картки обстеження дітей з різними формами мовленнєвої патології; три щоденники індивідуальної роботи з логопатами; три конспекти занять з дітьми (фронтального, індивідуального та групового); щоденник практики; звіт про практику; рецензію на заняття логопеда або студента –практиканта; наочність, виготовлену студентом.

Характеристика студента-практиканта оформлюється логопедом того закладу, де проводиться практика, підписується логопедом та завідувачем дитячого садка або директором школи і закріплюється гербовою печаткою. Характеристика вміщує таку інформацію: місто та заклад, де відбувалась практика; час її проходження; кількість проведених занять з дітьми, їх рівень, значимість, результативність; відношення до роботи з дітьми; рівень підготовленості до практики; вміння самостійно обстежити логопатів, зробити висновок, визначити діагноз, намітити план корекційної роботи; участь студента в аналізі занять; участь студента в корекційно-виховній роботі з дітьми; робота студента з вихователями, педагогами, батьками; якість оформлення конспектів занять, наочних посібників, дидактичного матеріалу; трудова дисципліна; стан документації з практики і своєчасність її оформлення.

З дошкільної практики - три картки обстеження: дві карти обстеження дітей, які мають порушення звуків різних фонематичних груп і одну карту обстеження дитини із заїканням.

З шкільної практики: три карти обстеження: одна карта обстеження учня з порушенням звуків різних фонематичних груп і дві - з дисграфією та дислексією.

Кожна карта заповнюється студентами самостійно з визначенням діагнозу та перспективного плану роботи з дитиною.

Три щоденника індивідуальної роботи з логопатами повинні мати естетичний зовнішній вигляд з такою інформацією на титульному листі: з ким проводиться корекційна робота; з якої групи д/с (класу школи), номер д/с (школи), назва міста; з якою мовленнєвою патологією дитина; час роботи з дитиною; прізвище, ім'я студента, який здійснював роботу з логопатом, курс, група, факультет, вуз.

Щоденник ведеться регулярно в процесі логопедичної роботи з логопатом. У ньому відображається наступне: дата проведення заняття; тема та мета заняття, обладнання, план його; зміст заняття, перелік завдань; ступінь засвоєння дитиною мовленнєвих завдань, вправ, аналіз причин, які приводять до появи труднощів при виконанні завдань, окремі рекомендації для подолання труднощів, домашні завдання.

За період практики студент оформлює по три конспекти контрольних логопедичних занять, проведених ним у кожній групі з мовленнєвою патологією (один з них – конспект індивідуального заняття).

Описуючи хід заняття, студент повинен визначити мету і зміст кожного етапу, час його проведення, використання демонстраційного та дидактичного матеріалу, основні питання, звернені до дітей з урахуванням їх індивідуальних мовленнєвих можливостей, а також передбачувані відповіді дітей.

Щоденник практики має відображати всю роботу студента в дошкільному закладі або школі. Звіт про результати логопедичної практики містить наступні дані: період та місце проходження практики; кількість проведених проблемних та контрольних занять, труднощі, які виникали в процесі їх підготовки та проведенні; кількісну та якісну (за логопедичними діагнозами) характеристику обстежених дітей; звіт про виготовлення наочних та дидактичних матеріалів для логопедичного кабінету; оцінку ступеня оволодіння навичками аналізу логопедичних занять, перспективним плануванням логопедичної роботи; звіт про взаємозв'язки з медпрацівниками та батьками дітей-логопатів (проведення бесід, участь у роботі педради тощо); висновки про позитивні враження від практики та труднощі в процесі її проходження.

Матеріал надійшов до редакції 15.06.2000 р.

Лактюшина Т.Л., Логвинова Л.Л. Особенности проведения педагогической практики по логопедии на дефектологическом факультете.

В статье на основании собственного научно-педагогического опыта рассматривается система осуществления практической педагогической подготовки учителей. Представлены практические рекомендации по проведению педагогической практики и контролю за ее ходом со стороны преподавателей педагогических кафедр.

Lakyushyna T.L., Logvinova L.L. Peculiarities of Conducting Pedagogical Practice in Logopedics at the Faculty of Studying Mental Defects and Physical Handicaps.

On the basis of own scientific and pedagogical experience the article considers a system of the realization of practical and pedagogical teachers' training. Practical recommendation is given as for conducting practice and control over its course on the side of teachers from pedagogical chairs.